

۲۰۲۳/۰۸/۲۲

انجینر قیس کبیر / مجمع اللغات

تشریح تعدادی از لغات و کلمات علمی، تخنیکی با ریشه های آنها در قاموس کبیر افغانستان

در عصر انقلاب علوم و تکنولوژی که ما قرار داریم، تشریحات لغات و کلمات علمی بر مبنای وجه تسمیه و مفاهیم علمی آنها باید به زبان دری در قاموس کبیر افغانستان جاگزین گردد. بدون استفاده از این لغات نه تنها زبان دری از قافله علمی و علوم معاصر فاصله گرفته زبان را به فقر علمی و معنوی میکشاند. کسانی را که با این لسان صحبت مینمایند، به چلنج های جدی درک و فهم مفاهیم علمی مواجه میسازد. من من حیث یک انجینر الکتروتکنیک، سعی نمودیم، تا جهت فراهم آوری تسهیلات برای استفاده کنندگان محترم مجمع اللغات، تا جائیکه ممکن است، تعدادی از این لغات و کلمات علمی را با ریشه ها و وجوهی تسمیه آن ها در بخش لغوی مجمع اللغات قاموس کبیر افغانستان، از منبع مختلف جمعآوری و تشریح نمایم.

ریشه	تشریح	اسم یا کلمه
انگلیسی	<p>QR یا "کود پاسخ سریع" (به انگلیسی: Quick Response Code) یک نوع کود دوبعدی است که اطلاعات را در قالب یک تصویر کود شده، ذخیره می کند. این کود از الگوهای مختلفی تشکیل شده است که به راحتی توسط دستگاه های خواندن کود QR مانند کمره تلفون همراه تشخیص داده می شود.</p> <p>هر کود QR می تواند شامل اطلاعات مختلفی باشد، از جمله متن، لینک وبسایت، شماره تلفون، اطلاعات تماس، اطلاعات کارت اعتباری و غیره. از آنجایی که این کودها به صورت دوبعدی ذخیره می شوند، می توانند حجم زیادی از اطلاعات را در خود نگه دارند.</p> <p>استفاده از کودهای QR در زندگی روزمره بسیار متنوع است، از جمله: اسکن کود QR برای ورود به شبکه های وای فای عمومی. اسکن کود QR برای ورود به اپلیکیشن ها یا وبسایت ها. اسکن کود QR برای پرداخت های اینترنتی. اسکن کود QR برای انجام پرداخت ها در فروشگاه ها. استفاده در تبلیغات و اطلاع رسانی. استفاده در کارت های ورود به هتل ها و رویدادها.</p> <p>برای ایجاد یک کود QR، می توانید از ابزارهای آنلاین یا سافتویرهای مخصوص استفاده کنید، که به شما امکان تولید کود QR با محتوای دلخواه را می دهند.</p>	<p>کوار کود</p>
یونانی	<p>اصطلاحی است که به معنای "درباره خودش"، "فرا تر از" یا "به عنوان یک مرحله فرا تر از" به کار می رود. این اصطلاح اغلب در زمینه های مختلف از جمله فلسفه، فرهنگ شناسی، زبان شناسی و غیره به کار می رود.</p> <p>در معانی مختلف:</p> <p>فلسفه: در فلسفه، "متافیزیک" به معنای مطالعه ماوراء طبیعت، به بررسی مسائل متعلق به وجود، واقعیت، علت ها و موضوعات مشابه می پردازد.</p> <p>زبان شناسی: در زبان شناسی، "زبان متا" به زبانی اشاره دارد که در مورد یک زبان دیگر یا موضوعی مشابه زبان به کار می رود.</p>	متا

به صفحه قاموس کبیر افغانستان خوش آمدید

	<p>فرهنگ‌شناسی: در مطالعات فرهنگی، "متا" به مفاهیم و نمادهایی اشاره دارد که از دیگر مفاهیم و نمادها نشأت می‌گیرند. اصطلاح "متا" به طور کلی به معنای تحلیل دقیق‌تر و عمق‌پیمایی درباره مفاهیم، ایده‌ها، داده‌ها یا موضوعات است و اغلب در زمینه‌های پژوهشی و تحلیلی به کار می‌رود.</p>	
<p>ترکیب یونانی</p>	<p>یک عبارت فلسفی است که به معنای مختلف مطرح شده و به مطالعه مسائل فلسفی ارتباط دارد که خارج از دامنه تجربه مستقیم و مشاهده حسی انسان وجود دارند.</p> <p>اصطلاح "متافیزیک" از دو کلمه یونانی "meta" (به معنای فراتر از یا بیش از) و "physika" (به معنای مطالعه اشیاء طبیعی) تشکیل شده است. به‌طور کلی، متافیزیک به مسائلی از قبیل وجود، واقعیت، علت‌های نهایی، اصول اساسی و مفاهیم ابتدایی وجود می‌پردازد. موضوعاتی که در زمینه متافیزیک بررسی می‌شوند، به تحلیل ابعاد اعمالی و علمی وجود، اصول اساسی و موضوعاتی که خارج از دامنه تجربی قرار دارند، می‌پردازند.</p> <p>در تاریخ فلسفه، مفهوم متافیزیک توسط فیلسوفان مختلف با تفسیرهای متفاوتی بررسی شده است. مفهوم و محتوای متافیزیک به مرور زمان تغییر کرده و با تغییر تمرکز فلسفه و تکامل ایده‌ها، شکل‌های مختلفی به خود گرفته است.</p> <p>به‌عنوان یک زمینه تحقیقی در فلسفه، متافیزیک همچنان به موضوعاتی مانند وجود، ماهیت، دانش، واقعیت و موضوعات فراتر از طبیعت می‌پردازد.</p>	<p>متافیزیک</p>
<p>انگلیسی</p>	<p>سفینه یک وسیله نقلیه دریایی یا فضایی است که برای حمل و نقل افراد یا بارها به کار می‌رود. در دو معنای کلی، می‌توان از اصطلاح "سفینه" به دو صورت استفاده کرد:</p> <p>سفینه دریایی: سفینه‌های دریایی وسایل نقلیه بی هستند که بر روی سطح آب حرکت می‌کنند. این سفینه‌ها به اشکال و اندازه‌های مختلفی مانند کشتی‌ها، قایق‌ها، و کشتی‌های جنگی طراحی شده‌اند و برای حمل و نقل مسافران، کالاها و اجناس بهره‌بردار می‌شوند.</p> <p>سفینه فضایی: سفینه‌های فضایی وسایلی هستند که برای سفر به فضا و کاوش‌های فضایی طراحی شده‌اند. این سفینه‌ها به دلیل خصوصیات فضای مانند عدم وجود هوا، طراحی‌های خاصی دارند تا بتوانند به خوبی در فضا حرکت کنند. نمونه‌هایی از سفینه‌های فضایی شامل مریخ‌نوردها، سفینه‌های مستقر برای پایگاه فضایی، و سفینه‌های مخصوص کاوش‌های دور فضا مانند ویجر و پایونیر هستند.</p>	<p>سفینه</p>
<p>انگلیسی</p>	<p>در جریان تکامل صنعت، تکنالوجی و الکترونیک موضوعات پوسته رسانی و اخبار پخش نمودن هم تکامل نموده که از نام‌های مختلف چون تلی کویی، تلی فکس و یا تلی فکس مایل یا میل، به مرور زمان به مخفف کلمه فکس قبول و مشهور گردیده است و ذریعه ماشینی فکس به معنی تله یا تلی کاپی کننده اجرا می‌گردد، طوریکه ماشین، نوشته یا عکسی را کاپی مینماید و بعد مثلاً (مانند اجد و هوز و غیره) دیجیتال مخابره می‌نماید.</p>	<p>فکس</p>

د پانو شمیره: له 2 تر 4

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټینګه کړئ maqalat@afghan-german.de یادونه: دلیکني د لیکنيزې بنې پازوالي د لیکوال په غاړه ده، هيله من یو خپله لیکنه له رالیولو مخکې په څیر و لولئ

	یعنی عین شکل که از لاتین گرفته شده و در لسان انگلیسی هر دو کلمه یکجا با عین معنی نوشته میشود Facsimile (fac smile) نام اولین ماشین کاپی که اختراع گردید، چنین بود.	
ترکیب یونانی و دری	"تلفن بی‌سیم" به انگلیسی "cordless telephone" یا به صورت خلاصه "cordless phone" ترجمه می‌شود. این دستگاه، به دستگاه تلفنی اشاره دارد که از سیم‌های فیزیکی برای اتصال به شبکه تلفن استفاده نمی‌کند و از تکنولوژی‌های بی‌سیم مانند امواج رادیویی یا بلوتوث برای ارتباط با مرکز تلفن یا دستگاه استفاده می‌کند. این دستگاه‌ها معمولاً در خانه‌ها یا دفاتر کوچک استفاده می‌شوند و به کاربران اجازه می‌دهند تا در محدوده ای مشخص از پایه تلفن حرکت کنند و تماس‌ها را انجام دهند بدون این که به یک سیم متصل شده باشند.	تلفن بی سیم
ترکیب یونانی و دری	"تلفن هوشمند" به انگلیسی "smartphone" ترجمه می‌شود. این دستگاه‌ها از تکنولوژی‌های پیشرفته برخوردار اند و علاوه بر قابلیت‌های تلفنی، امکانات متنوعی نظیر اتصال به اینترنت، ارسال و دریافت پیام‌ها، نصب و اجرای برنامه‌ها (اپلیکیشن‌ها)، پخش موسیقی و ویدئو، عکسبرداری و غیره را دارا می‌باشند. تلفن‌های هوشمند امروزه بخش مهمی از زندگی ما تشکیل می‌دهند و به کاربران امکان انجام مجموعه ای از وظایف و فعالیت‌ها را با یک دستگاه کوچک و قابل حمل می‌دهند.	تلفن هوشمند
انگلیسی	کلمه انگلیسی، در طبابت به معنی جراحی جسد میت، شگافتن کلبه، کالبد شگافی، تشریح جسد مرده	اوتوپسی
ترکیب عربی به عربی	"حب الوطن" به عربی نوشته شده و به انگلیسی "Love for the homeland" ترجمه می‌شود. این عبارت به معنای عشق و ارتباط عمیق افراد به وطن یا کشور خود است. این احساس معمولاً ناشی از عوامل فرهنگی، تاریخی، جغرافیایی و اجتماعی است و به عنوان یک ارتباط عاطفی نسبت به زادگاه یا کشور محسوب می‌شود. احساس حب الوطن می‌تواند به تعزیز هویت ملی، مشارکت در توسعه کشور و حمایت از اصول و ارزش‌های ملی کمک کند.	حب الوطن
عربی	خرافه چیست و اهل خرافات کی‌ها اند؟ خرافه (خرف) که جمع آن خرافات است، به مجموع افکار، عقاید، عادات و ادعا‌های بی‌بنیاد و غیر قابل اثباتی گفته میشود، که نه وجود خارجی دارند و نه بر مبنای عقل و علم استوار اند. ولی در عین حال کسانی هستند، که شدیداً باین چیزها باور دارند. از مهم ترین دلایل شکل گیری خرافات، همانا «جهالت، نادانی، بی‌خبری و عدم آگاهی لازم» در مورد بسی از پدیده هاست، که در جنب دین و مذهب مطرح میگردند و به مرور زمان تقدس می‌یابند. چنانچه این عوامل پیشینه بی‌به قدمت تاریخ «جهل، نادانی و بی‌فرهنگی» بشر دارند. اما منظور از اهل خرافات، همان افراد «متعصب، فحاش، پاره گو، عقبگرا و همزمان	خرافه

د پانو شمیره: له 3 تر 4

افغان جرمن آنلاين په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټینگه کړئ maqalat@afghan-german.de
یادونه: دلیکنی دلیکنیزی بنی پازوالی د لیکوال په غاړه ده، هیله من یو خپله لیکنه له رالیولو مخکی په څیر و لولئ

	<p>عاری از فهم، درک و ذکاوت « میباشند، که در کل عوامل خرافات را قلباً باور کرده اند حتی در حفظ چنین باور هایی حساس میباشند. گرچه اهل خرافات برای اثبات صحت این همه ادعا های آنچنانی شان، هیچ دلیل علمی و منطقی را در دست ندارند و ارایه کرده نمیتوانند. بهمین دلیلیست که آنها اکثراً، خشک اندیش، متعصب و عقب گرا هستند. البته بی جهت نبوده و نیست، که این جماعت در تمادی زمان و در همه جای علم ستیز، فرهنگ ستیز، کهنه اندیش، معلم کش، متعلم کش، کتاب سوز و مکتب سوز بوده اند. آنهم بدین منظور، تا عوام باسواد نگردند و اذهان آحاد جامعه روشن نشود، مردم به واقعیت ها پی نبرند، متوجه ماهیت پندار باطل خرافاتیان نگردند، بافکار و باور های خرافاتی آنها نه گویند و در نهایت عوام بجای خیالپرستی، واقع گرائی را پیشه نکنند.</p>	
<p>پسوند زبان دری</p>	<p>پسوند زمانی زبان دری که هرگاه با اسم یکجا شود قید بسازد، مثلاً چاشت + اکی = چاشتکی - شام + اکی = شامکی - صبح + اکی = صبحکی</p>	<p>اکی</p>

د پانو شمیره: له 4 تر 4

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټینگه کړئ maqalat@afghan-german.de یادونه: دلیکنی د لیکنیزی بنی پازوالي د لیکوال په غاړه ده، هیله من یو خپله لیکنه له رالیولو مخکې په څیر و لولئ